

קוד האתיקה המקצועית של העובדים הסוציאליים בישראל (2018)

האגודה לקידום העבודה הסוציאלית בישראל
מיסודו של איגוד העובדים הסוציאליים

תוכן העניינים |

4	הקדמה מאת יו"ר איגוד העובדים הסוציאליים 2013-2018 - עו"ס מומחה צפרא דוויק
6	ראשית דבר מאת יו"ר ועדת האתיקה המקצועית - עו"ס מומחה מיכה הרן
8	מבוא
9	מטרות קוד האתיקה
10	הערכים והעקרונות האתיים

מערכים ומעקרונות אתיים למעשים: יישום כללי ההתנהגות האתית של העובדים הסוציאליים

13	פרק 1 - אחריות העובדים הסוציאליים כלפי לקוחותיהם
16	פרק 2 - התנהגות העובדים הסוציאליים מתוקף תפקידם החברתי
17	פרק 3 - האחריות האתית של העובדים הסוציאליים כאנשי מקצוע
20	פרק 4 - יחסים בין עמיתים, כולל סטודנטים לעבודה סוציאלית בהכשרתם המקצועית בשדה
22	פרק 5 - יחסים בין העובדים הסוציאליים לשירות המעסיק

קוד האתיקה המקצועית של העובדים הסוציאליים בישראל

| הקדמה |

קוד אתיקה חיוני לכל מקצוע, אך במיוחד הוא חיוני למקצוע העוסק בסיוע לאנשים שמהות הקשר עימם מבוסס על צורך שלהם הנובע מחוסר או חולשה, ואשר המדינה ומוסדותיה ממנות את איש המקצוע לסייע להם. מעמדו של העובד הסוציאלי כמתווך בין הרשויות או הגוף המעסיק לבין הנעזר, עלול להיות מלווה קונפליקטים, שבבסיסם השאלות - את מי אני מייצג ולמי נאמנותי.

הדילמות מחריפות במקרה שפעולותינו או הדרכים הנדרשות לפעולה והתערבות אינן עולות בקנה אחד עם תפקידינו כפי שהוגדרו ועוגנו בחוק (חוק העו"ס 1996): "קידום רווחת הפרט והחברה בישראל תוך שמירה על כבוד האדם ועקרון השוויון" (סעיף 1.1 לחוק). קונפליקטים אלו מחריפים ומתחדדים בתחום העיסוק שלנו, במיוחד בשל מגבלות המשאבים התקציביים, אשר אינם מאפשרים מתן שרות הולם; הם מתעצמים גם בשל החלטות ריבון שעלולות לפגוע בהגדרה עצמית של פרטים וקהילות וליצור אי שוויון; כאשר דרך ניהול יוצרת סתירה בין חוקים כמו חוק העובדים הסוציאליים, המגדיר תפקידים בלעדיים לעובד סוציאלי ואילו מנהלי השירותים אינם בהכרח עובדים סוציאליים; כמו גם, כאשר המערכות המפעילות דורשות יעילות והתייעלות, וטכניקות רישום ודיווח הגוזלות זמן עבודה יקר שיכול וחיוב להיות מוקדש לקשר עם אנשים.

העצמת הפרט והקהילה וסיוע להשגת רווחה הם בבסיס המקצוע שלנו. קוד אתיקה מסייע לפעול, תוך שמירה על הכללים האלו ומספק לכל עובד סוציאלי קווים מנחים לפעולה במצבים בעייתיים.

עם זאת, המקצוע משתנה ומתקדם, החברה שלנו ומבניה, כמו התא המשפחתי, משתנים ותפיסות עולם לגביהם ולגבי מהות השירותים, תפקידם וההתייחסות לגבי זכויות הפרט, מתפתחות ומשפיעות על דרכי ההתערבות במקצוע, על הזכויות הנקנות לפרט ועל חובת הרשות לאפשר ולספק שירותים הולמים. על כן חשוב להמשיך ללמוד מן השדה על בעיות, דילמות וקשיים בהם נתקלים העובדים הסוציאליים בעבודתם, ועל בסיס חקירה שלהם ושל האפשרויות למענה מיטבי - לעדכן באופן קבוע גם את קוד האתיקה ולהתאימו באופן שוטף לרוח התקופה בה אנחנו נמצאים.

בקדנציה של 2013-2018, וועדת האתיקה של האיגוד, בראשותו של עו"ס מומחה מיכה הרן, נענתה לאתגר לעדכן ולהתאים לתקופתנו את הקוד שנכתב ב־1994 ועודכן לאחרונה ביוני 2007. בפני חברי הוועדה ניצבו שאלות קשות והתלבטויות, שמקורן בשינויים החברתיים והפוליטיים בישראל ובשימוש במדיה חברתית בחיי היומיום שלנו, שהשפעותיה יכולות להיות מבורכות, כמו ידע רב בידי הפרט שאינו בלעדי יותר לאיש המקצוע, לצד היעדר פרטיות, חשיפה של הפרט - גם של העובד הסוציאלי, ועד תחושת כוח שאינה בהכרח עוצמה חיובית, אלא עלולה להפוך לשלילית ביחסי עובד סוציאלי ולקוח.

חברי הוועדה למדו על הבעיות וההתלבטויות בתהליך איטי וזהיר, תוך מתן תשומת לב לפרטים; הם הקדישו מזמנם גם לעיון בקודי אתיקה של עובדים סוציאליים שנכתבו במדינות אחרות, וכל זאת בצניעות ומתוך הבנה ששומה עלינו לשנות ולהשתנות כל העת, מתוך כבוד למקצוע העבודה הסוציאלית ולעצמנו כאנשי מקצוע ובעיקר, ביראה וכבוד ללקוחות שלנו.

אני גאה להציג בפניכם את קוד האתיקה המעודכן, אשר חובה שילווה באופן קבוע כל עובד סוציאלי בעבודתו השוטפת.

אני מזמינה כל אחד ואחת מכם להתלבט יחד עם חברי הוועדה, כאשר אתם תוהים בבעיה ערכית-מוסרית (ומן הראוי שתהיינה התלבטויות כאלו), כי מכם אנחנו לומדים וכך מתפתח המקצוע שלנו.

תודה לעו"ס מיכה הרן, ולכל חברי הוועדה.

יישר כח,

עו"ס מומחה צפרא דוויק

יו"ר האיגוד 2013-2018

לציבור העובדים הסוציאליים בישראל שלום רב,

אנו שמחים ומתרגשים מאד להציג בפניכם את קוד האתיקה המקצועית של העובדים הסוציאליים בישראל, המעודכן לשנת 2018. העבודה על עדכון הקוד החלה לפני מספר שנים, וארכה זמן רב.

כלל חברי ועדת האתיקה תרמו לעדכון הקוד ועל העשייה שקדו בפרט ארבעה חברים: עו"ס בתיה פנחסי, עו"ס דרורה נבון, עו"ס נחום מיכאלי והחתום מטה, עו"ס מיכה הרן.

השינויים שהוכנסו לקוד הנוכחי, משקפים את רוח התקופה, את השינויים והתמורות שחלו בשנים האחרונות בתחומי הרווחה בכלל, ובמקצוע העבודה הסוציאלית בפרט, והם נסמכים על הניסיון המצטבר לאורך שנים של פעילות וועדת האתיקה של איגוד העובדים הסוציאליים.

חברי הוועדה בדקו והשוו את מבנה הקוד על סעיפיו בגרסתו הקודמת, אל מול מסמך הצהרת עקרונות האתיקה של הפדרציה הבינלאומית של העובדים הסוציאליים, מול קודי האתיקה המעודכנים של העובדים הסוציאליים בארה"ב, בבריטניה ובעוד כמה מדינות נוספות, וכן בהשוואה לקוד האתיקה המקצועית המעודכן של הפסיכולוגים בישראל (2017).

נערכו שינויים כלליים במבנה הקוד והתוספו, בין היתר, הנושאים הבאים: פרקטיקה פרטית, טיפול מרחוק באמצעות המדיה האלקטרונית, רגישות וכשירות תרבותית, הסכמה מדעת, התנהלות במצבי חירום ויחסים רומנטיים ואו יחסי מין עם הלקוחות או עם אחרים משמעותיים ללקוחות.

בשלב הבא, הועברה טיוטת הקוד להתייחסותם של חברי המועצה לעבודה הסוציאלית, לאנשי האקדמיה, לחברי מוסדות האיגוד, לחברי ועדת האתיקה של איגוד העובדים הסוציאליים וליועצת המשפטית של הוועדה. לאחר עבודה מאומצת, סוכם על הנוסח המעודכן הנ"ל, אשר כתוב בלשון רבים ("עובדים סוציאליים"), אך מתייחס כמובן לשני המינים כאחד.

אני רואה חובה נעימה להביע תודה והוקרה לכל מי שתרום לגיבושו הסופי של קוד
האתיקה המקצועית של העובדים הסוציאליים בישראל 2018!

וועדת האתיקה של איגוד העובדים הסוציאליים, אשר עוסקת בהנחלת כללי התנהגות
מקצועית ראויה של העובדים הסוציאליים, משמשת זירה להתייחסות לדילמות אתיות
של כלל העובדים הסוציאליים, ושיח זה מסייע לשמור על איכות עבודתנו ועל טוהר
המקצועי שלנו.

כדברי פרופ' אסא כשר, עלינו לזכור, כי החוק הוא הסף והאתיקה היא הרף הערכי
המצופה מכולנו, רף אותו תמיד נשאף להגביה.

בברכה,

עו"ס מומחה מיכה הרן

יו"ר הוועדה לאתיקה מקצועית באיגוד העובדים הסוציאליים

ההתמקדות ברווחת הפרט, המשפחה והקהילה בהקשר החברתי, הייתה מאז ומתמיד עיקרון מכונן של מקצוע העבודה הסוציאלית. המקצוע ביסודו, מפנה תשומת לב לכוחות סביבתיים היוצרים, תורמים ומתייחסים לבעיות החיים ואיכותם. על עובדים סוציאליים להיות מודעים להשפעות שכין טבע, סביבה ורווחת האנשים.

השליחות העיקרית של מקצוע העבודה הסוציאלית, הינה קידום רווחת בני האדם, איכות חייהם, קידום הצדק החברתי והשוויון, סיוע במימוש זכויות חברתיות ומציאת מענים מקצועיים לצרכים אנושיים, תוך הקדשת תשומת לב מיוחדת למצבם של אנשים מוחלשים/מופלים ולאלו החיים בעוני ובהדרה, תוך כדי שיתופם והעצמתם.

הכרה בכך, שכל בני אדם פגיעים, מכוונת את העובדים הסוציאליים להיות שם עבור אנשים אחרים. הפרקטיקה האתית נותנת קדימות לאחר על פני ה"אני". השאיפה היא לטפל בבני אדם כפי שאנחנו היינו רוצים שיטפלו בנו. התבוננות עצמית לגבי השפעות הדדיות של האישי על המקצועי חייבת להיות אבן יסוד של הפרקטיקה האתית היומיומית.

שורשי שליחותו של מקצוע העבודה הסוציאלית נעוצים במערכת של ערכי ליבה, אשר מהווים את המסד לעקרונותיה הייחודיים של העבודה הסוציאלית: כבוד האדם וחירותו, צדק חברתי, יושרה, מקצועיות, דגש על יחסי אנוש בקשר עם הלקוחות ושירותיות.

מטרות קוד האתיקה

קוד האתיקה המקצועית של איגוד העובדים הסוציאליים מכיל מערכת של עקרונות מנחים, המשקפים את ערכי המקצוע ומגדירים את אמות המידה לבחינת פעולתם של העובדים הסוציאליים ואת אחריותם בעבודתם. מתוך העקרונות המנחים, נגזרים כללים להתנהגות אתית של העובדים הסוציאליים, המורים מהי ההתנהלות המקצועית הראויה הנדרשת מהם.

לקוד האתיקה מספר מטרות:

1. לזהות את ערכי הליבה שעליהם מתבססת השליחות של העבודה הסוציאלית.
2. להציג קשת רחבה של עקרונות אתיים המשתקפים בערכי הליבה של המקצוע, אשר ינחו את העשייה המקצועית בעבודה הסוציאלית.
3. לסייע לעובדים הסוציאליים לזהות שיקולים זרים, כאשר מתרחשת התנגשות בין המחויבויות המקצועיות שלהם או כאשר מתעוררת אי וודאות אתית.
4. להוות כלי בקרה לאנשי המקצוע כדי לבחון את ההתנהלות המקצועית שלהם.
5. להוות כלי עזר לציבור הרחב, כדי לדעת מהם גבולות האחריות של העובדים הסוציאליים בעבודתם המקצועית.

עשייתם המקצועית של העובדים הסוציאליים צריכה להיות מונחית הן על ידי גוף הידע המקצועי שלהם, והן על ידי מערכת הערכים והעקרונות הגלומים במקצוע. על העובדים הסוציאליים להיות בקיאים ודבקים בערכים ובעקרונות אלה ולעשות בהם שימוש בהפעלת שיקול דעת, במצבים של צורך לבחון משקלים ערכיים של חלופות שונות. אין קוד האתיקה מכריע בסוגיות בהן יש התנגשות בין ערכים או חילוקי דעות ערכיים בין העובדים. במצבים אלו, יפעילו העובדים הסוציאליים שיקול דעת המתחשב בערכים האתיים, תוך בחינת הסיכון, הנזק ותוצאות ההחלטה המקצועית. יש לציין, כי גם כאשר יודעים או מחליטים מה ראוי או ניתן לעשות ופועלים על פי שיקול דעת מקצועי ואתי, עדיין יכולות להיווצר דילמות מוסריות. דילמות אלו הינן חלק בלתי נפרד ממקצוע העבודה הסוציאלית, ומחייבות המשך פיתוח הגות מקצועית וכלים לקבלת החלטות מקצועיות אתיות. לשם כך, שומה על העובדים הסוציאליים להמשיך להעמיק ולהטמיע את הידע בכל הקשור לערכים ולעקרונות האתיים בעבודה המקצועית שלהם באמצעות הדרכה מקצועית, ישיבות צוות, היוועצויות, השתלמויות ולימודים מתקדמים.

הערכים והעקרונות האתיים

הערכים והעקרונות האתיים המתוארים להלן, משקפים את האידיאלים שעל העובדים הסוציאליים לשאוף אליהם:

🕒 כבוד האדם וחירותו

העובדים הסוציאליים ינהגו בכבוד עם לקוחותיהם

העובדים הסוציאליים יתייחסו לכל אדם ללא הבדל גזע, דת ולאום, בדרך מכבדת, רגישה ומתחשבת בהבדלים אישיים ובגיוון דתי, תרבותי, אתני, לאומי מגדרי ומגזרי. הם ישאפו להבטיח את עצמאותם, הגדרתם העצמית, זכויותיהם ואחריותם של הלקוחות. העובדים הסוציאליים יפעלו להרחבת טווח האפשרויות לצורך קידום המימוש העצמי של הלקוחות ויפעלו בדרך המבטיחה ללקוחות פרטיות וסודיות, ובו בזמן נגישות מבוקרת לרשומות.

העובדים הסוציאליים יהיו מודעים לאחריות הכפולה שלהם, הן ללקוחותיהם והן לחברה בכללותה. הם יחתרו ליישב אינטרסים של לקוחותיהם המתנגשים עם אינטרסים של כלל החברה, בדרך אחראית לחברה ובעקביות לערכים ולעקרונות האתיים של המקצוע.

🕒 צדק חברתי

העובדים הסוציאליים יחתרו לצדק חברתי לטובת פרטים וקבוצות מוחלשות/מופלות

מאמצי העובדים הסוציאליים להשגת שינוי חברתי, יתרכזו במיוחד בסוגיות של עוני, אפליה וצורות אחרות של אי צדק ושוויון חברתי. הם ישאפו להבטיח הנגשת מידע, כך שלכל בני האדם תהיה גישה למידע, לשירות ולמשאבים הדרושים להם, לשוויון הזדמנויות ולהשתתפות משמעותית בקבלת החלטות. על העובדים הסוציאליים לפעול נגד מדיניות היוצרת או משמרת מצבי אפליה על כל היבטיה, ליזום ולקדם חקיקה ברוח זכויות האדם, שוויונית ומיטיבה.

העובדים הסוציאליים ינהגו בדרך ראויה לאמון

העובדים הסוציאליים יבססו יחסים מקצועיים עם הלקוחות ועם העמיתים, כך שיהיו מושתתים על אמון והסכמה מדעת. הם יהיו מודעים תמיד לשליחות המקצוע וערכיו ולעקרונותיו האתיים. העובדים הסוציאליים יפעלו בכנות ובאחריות ויטפחו שיטות אתיות בארגונים שהם מסונפים אליהם. כמו כן, יימנעו עובדים סוציאליים מקבלת טובות הנאה מכל סוג שהוא.

מקצועיות

העובדים הסוציאליים ינהגו לפי כשירותם המקצועית ויפתחו ויטפחו את מומחיותם המקצועית

העובדים הסוציאליים יחתרו לביסוס, לעדכון ולהגדלת הידע והכישורים המקצועיים שלהם ויישמו אותם הלכה למעשה. הם ישאפו לתרום לבסיס הידע של המקצוע. העובדים הסוציאליים יכירו בגבולות יכולותיהם האישיות וכן בגבולות התמחותם, הכשרתם ומיומנותיהם. הם יבינו את משמעות מעשיהם וייקחו אחריות על פעולות בהן נקטו. כמו כן, העובדים הסוציאליים יהיו בעלי יכולת להמשיג ולבסס את פעולותיהם המקצועיות לעצמם, לעמיתיהם וללקוחותיהם, תוך שימוש בידע מתוך העשייה המקצועית הרלוונטית. העובדים הסוציאליים יעשו ככל יכולתם לשמירת כבוד המקצוע, כבוד הקהילה המקצועית וטיפוח הסולידריות בתוכה.

שיתוף עם הלקוחות

העובדים הסוציאליים יפעלו לכינון ברית בינם לבין לקוחותיהם למען קידום של מקבלי השירות

מתוך הבנה, כי יחסים בין אנשים הם כלי חשוב לשינוי, יראו העובדים הסוציאליים את בני האדם להם הם נותנים שירות, כשותפים פעילים בתוך תהליך הסיוע ויחתרו לממש שותפות זו לקידום מטרות מקצועיות. העובדים הסוציאליים יבקשו לחזק יחסים בין אנשים מתוך מאמץ ייעודי לטפח, לשקם, לשמור ולשפר את רווחת הפרטים, המשפחות, הקבוצות החברתיות, הארגונים והקהילות.

**אחד מהיעדים העיקריים של העובדים הסוציאליים
הינו מתן שירות ללקוחות**

השירות יינתן ע"י עובדים סוציאליים באדיבות, ברגישות ובשקלול תרבותם והקשרי החיים של הלקוחות ויוגש במקצועיות וביעילות מרבית, תוך שיתוף פעולה עם גורמים אחרים בתוך המקצוע ומחוצה לו. העובדים הסוציאליים ישאבו מן הידע שלהם, מערכיהם ומכישוריהם על מנת לעזור לאנשים הנזקקים לשירותיהם ועל מנת להתייחס לבעיות חברתיות.

מערכים ומעקרונות אתיים למעשים: יישום כללי ההתנהגות האתית של העובדים הסוציאליים

| פרק 1 |

אחריות העובדים הסוציאליים כלפי לקוחותיהם

אחריות העיקרית של העובדים הסוציאליים היא כלפי הלקוחות

1. העובדים הסוציאליים ישרתו את לקוחותיהם במסירות, בנאמנות ובנחישות ותוך יישום מירבי של הידע, המיומנויות והכישורים המקצועיים.
2. העובדים הסוציאליים יפעלו בקשריהם עם הלקוחות ללא אפליה על בסיס גזע, צבע עור, דת, מין, מגדר, מגזר, עיסוק, נטייה מינית, גיל, מצב משפחתי, מגבלה נפשית ו/או שכלית ו/או גופנית, אמונה או השקפה פוליטית, מוצא לאומי, מעמד חברתי-כלכלי, או כל אפליה אחרת, ואל להם לשתף פעולה עם אפליה מעין זו.
3. העובדים הסוציאליים ייתנו שירות ללקוחותיהם רק בתוך ההקשר של יחסים מקצועיים שיתבססו על הסכמה מדעת. הם ישתמשו בשפה ברורה ומוכנת לעדכן את הלקוחות במטרת השירות, בסיכונים הקשורים לשירות, במגבלות המוטלות על השירות ובחלופות סבירות לשירות, ובזכות הלקוחות לסרב או לסגת מהסכמתם.
4. העובדים הסוציאליים יפעלו בקשריהם עם לקוחותיהם מתוך מודעות, רגישות וכשירות תרבותית, ובענווה יספקו להם שירות רגיש תרבות.
5. העובדים הסוציאליים יימנעו מניצול קשרים עם לקוחותיהם לטובתם האישית.
6. העובדים הסוציאליים לא ימנעו שירות מחולים במחלות מדבקות, תוך הקפדה על שמירת בריאותם האישית.

7. העובדים הסוציאליים יפעלו תוך שיתוף מרבי של הלקוחות בתהליך ההתערבות ויתייחסו למשאלותיהם ורצונותיהם של הלקוחות, על מנת לשפר את מעמדם, יכולתם, עוצמתם ועצמאותם, תוך שמירה על העקרונות והידע המקצועי.
8. העובדים הסוציאליים לא יקיימו מערכת של יחסים רומנטיים ו/או יחסי מין עם לקוחותיהם או עם אחרים משמעותיים ללקוחותיהם, יהיו הנסיבות אשר יהיו.
9. העובדים הסוציאליים יימנעו מלטפל בלקוחות שהנם קרובי משפחתם ועם אלו שיש להם עמם קשרים משמעותיים אחרים.
10. העובדים הסוציאליים יסיימו את מתן השירות ללקוחותיהם ואת הקשרים המקצועיים איתם, על פי עקרונות ושיקולים מקצועיים.
11. העובדים הסוציאליים הנותנים שירות באמצעים מרחוק (מחשב, טלפון נייד/נייד, או כל מכשיר אלקטרוני אחר), יעדכנו את מקבלי השירות על המגבלות הקשורות לשירותים אלה ועל הסיכון הטמון בהם. בכל מקרה, יחולו על שירות זה, כל כללי החוק והאתיקה המקצועית.
12. העובדים הסוציאליים יהיו ערים למצבים מורכבים, בהם השפעות ולחצים העלולים לפגוע בשיקול דעתם המקצועי, ויפעלו לקבלת החלטות מקצועיות אוטונומיות, תוך הקפדה על כללי החוק והאתיקה המקצועית, וכליווי היועצות והדרכה מקצועית.
13. העובדים הסוציאליים החברים בצוות רב מקצועי, ייצגו את לקוחותיהם, על בסיס ערכי מקצוע העבודה הסוציאלית.

Ⓢ העובדים הסוציאליים יכבדו את זכותם של הלקוחות לפרטיות ויקפידו על סודיות המידע שיתקבל במהלך התערבותם המקצועית, גם לאחר סיום הקשר המקצועי איתם ואף לאחר פטירתם של הלקוחות

1. העובדים הסוציאליים יימסרו לאחרים מידע על אודות לקוחותיהם רק כאשר החוק או הנסיבות המקצועיות יחייבו זאת, ורק במידה הנדרשת למטרה שלשמה תעשה החשיפה.
2. העובדים הסוציאליים יעדכנו את הלקוחות במידת האפשר על חשיפת המידע הסודי אודותיהם ועל ההשלכות האפשריות של פעולה זאת.
3. העובדים הסוציאליים יודיעו ללקוחותיהם על מגבלות הסודיות במצב נתון, על המטרות שהמידע נדרש לשמן, וכיצד ייעשה בו שימוש.
4. העובדים הסוציאליים יגנו על הסודיות של תיקים כתובים של הלקוחות/רשומות או תיקיות אלקטרוניות ועל כל מידע רגיש אחר, וינקטו בצעדים נחוצים להבטחת תיקי

הלקוחות/רשומות, אחסונם במקום מאובטח ואי זמינותם לאנשים אחרים שאינם מוסמכים לקבלם.

5. העובדים הסוציאליים ינקטו באמצעי זהירות כדי להבטיח ולשמור על סודיות המידע הקשור ללקוחותיהם, המועבר לגורמים אחרים באמצעות מדיה ו/או כל מכשיר או ציוד אלקטרוני אחר.

6. העובדים הסוציאליים יקבלו את הסכמת הלקוחות לפרסום מאמרים/ספרים המתעדים עשייה מקצועית שלהם, כולל תיאורי מקרה, ציתותים, צילומים, הקלטות, תצפיות ועליהם לוודא שלקוחותיהם מבינים את משמעות הסכמתם.

7. העובדים הסוציאליים יאפשרו ללקוחותיהם, בהתאם להוראות החוק, גישה מבוקרת לרישומים פורמליים של העבודה המקצועית הנוגעת להם.

ג **העובדים הסוציאליים לא יקבלו לטיפול פרטי לקוחות הנמצאים באותה עת בשירות בו הם מועסקים ולא יפעלו כדי לשכנע או להשפיע על לקוחות אלה לעבור לטיפולם הפרטי.**

ד **העובדים הסוציאליים העוסקים בפרקטיקה פרטית, יבטיחו ששכרם יהיה הוגן, סביר ומתחשב ככל שניתן ביכולתם של הלקוחות.**

1. העובדים הסוציאליים יביאו לידיעת הלקוחות את העלויות הצפויות להם כתוצאה מן ההתקשרות הטיפולית.

2. העובדים הסוציאליים לא יבקשו ולא יקבלו תמורת שירותיהם המקצועיים דבר, זולת תשלום כספי.

3. העובדים הסוציאליים לא יקבלו טובות הנאה תמורת הפניית הלקוחות לשירותים אחרים.

פרק 2 |

התנהגות

העובדים הסוציאליים

מתוקף תפקידם החברתי

א העובדים הסוציאליים יפעלו לקידום רווחת החברה

1. העובדים הסוציאליים יתמכו במדיניות ובתחיקה שייעודן שיפור התנאים הסוציאליים וקידום צדק חברתי ויפעלו למימושם.
2. העובדים הסוציאליים יפעלו לקידום תנאים המעודדים יחס של כבוד ושוויון כלפי מגוון התרבויות שהחברה הישראלית מורכבת מהן.
3. העובדים הסוציאליים יפעלו כדי להבטיח לכל אדם גישה למשאבים, לשירותים ולהזדמנויות הנחוצים לו.
4. העובדים הסוציאליים יפעלו כדי להרחיב את הבחירה, הנגישות וההזדמנויות של כל בני אדם, תוך התייחסות מיוחדת לקבוצות או לאנשים מוחלשים ו/או מופלים.
5. העובדים הסוציאליים יספקו, ככל שניתן, שירותים מקצועיים הולמים לציבור במצבי חירום וסכנה, תוך אבטחת ביטחונם האישי.
6. העובדים הסוציאליים יעודדו את שיתוף הציבור, הן לקוחותיהם ובני משפחותיהם, והן האזרחים בכללם, בעיצוב המדיניות של המוסדות החברתיים, ביישום מדיניותם הלכה למעשה, ובפעולות שמטרתן לשנות את הטעון שינוי במדיניות זו.

האחריות האתית של העובדים הסוציאליים כאנשי מקצוע

ייעודו של מקצוע העבודה הסוציאלית הנו מתן שירות וברוח זו חייבים העובדים הסוציאליים לפעול

א

1. העובדים הסוציאליים יהיו אחראים לביצוע פעילותם המקצועית על הצד הטוב ביותר ולשם כך ישקדו על המשך רכישת הידע לצורך התפתחותם המקצועית.
2. העובדים הסוציאליים יבססו את עבודתם על הידע הרלוונטי והעדכני לעבודה הסוציאלית.
3. העובדים הסוציאליים יקפידו על תיעוד של פעולותיהם המקצועית על פי כללי האתיקה המקצועית והנהלים במקום עבודתם.
4. העובדים הסוציאליים לא יקבלו לאחריהם המקצועית משימות שאין להם הידע והכישורים הדרושים לביצוען.
5. העובדים הסוציאליים יימסרו מידע אמין ומדויק על כישוריהם המקצועיים, התמחותם ומומחיותם, ויימנעו ממתן מידע שעלול להטעות.
6. העובדים הסוציאליים יתרמו לביסוס הידע של מקצוע העבודה הסוציאלית ויחלקו עם עמיתיהם ידע שמקורו במחקר ובמידע שנאסף תוך כדי העבודה.
7. העובדים הסוציאליים ייוועצו באנשי מקצוע, בתוך המקצוע ומחוצה לו, כל אימת שיעוץ זה יהיה לטובת הלקוח, וכפוף לעקרונות הסודיות וההסכמה מדעת.

העובדים הסוציאליים העוסקים במחקר, בכתיבה ובפרסום מדעי-מקצועי, יונחו על ידי הכללים המקובלים במחקר האקדמי ועל פי כללי האתיקה המקצועית

ב

1. העובדים הסוציאליים יבחנו את השלכותיו האפשריות של מחקרם על הנחקרים ועל האנשים האחרים.
2. העובדים הסוציאליים יבטיחו שמשותפי המחקר יתנו את הסכמתם בכתב

לשיתופם מרצון ומתוך הבנה, ללא חשש שיקופחו או יענשו אם סירבו להשתתף ו/או ביטלו את השתתפותם. עליהם להבטיח גם התחשבות הולמת בפרטיות המשתתפים ובכבודם.

3. העובדים הסוציאליים יהיו ערים למצבים של אי נוחות, מצוקה, פגיעה, סיכון או חסכים גופניים או נפשיים העלולים להיגרם למשתתפים במחקר, ויציעו קבלת טיפול במידת הצורך.

4. העובדים הסוציאליים ישמרו בסוד מידע שהושג על אודות המשתתפים במחקר.

5. העובדים הסוציאליים ייזקפו לזכותם האישית אך ורק פעולות אותן עשו בהקשר של מחקר - כתיבה מקצועית, פיתוח טיפול ייחודי והדרכה, ויקפידו לזקוף לזכות אחרים את תרומתם לפעולות אלה.

ג העובדים הסוציאליים יקפידו על אמות מידה נאותות בהתנהגותם האישית

1. העובדים הסוציאליים לא ינצלו קשרים מקצועיים לתועלתם האישית.

2. העובדים הסוציאליים יהיו ערים ויפעלו לצמצם מצבים שבהם פוגעת התנהגותם הפרטית במילוי תפקידם המקצועי או בערכי המקצוע ובתדמיתו.

3. העובדים הסוציאליים יבחינו בבירור ויבהירו הבחנה זאת בכל הזדמנות, בין מעשיהם והצהרותיהם כאנשים פרטיים, לבין מעשיהם והצהרותיהם בתוקף תפקידם המקצועי.

4. העובדים הסוציאליים לא יהיו שותפים למעשים שיש בהם אי יושר, תרמית והטעיה.

ד העובדים הסוציאליים ישמרו על כבודו ועל תדמיתו של מקצוע העבודה הסוציאלית

1. העובדים הסוציאליים יעשו כמיטב יכולתם על מנת להקדיש מזמנם ומומחיותם המקצועית לפעולות התורמות לקידום התדמית והמיומנויות של המקצוע.

2. העובדים הסוציאליים יתמכו בכל מדיניות שיש בה כדי לקדם את המקצוע ומטרותיו, פיתוחו ויישומו.

3. העובדים הסוציאליים יציגו מידע מהימן בלבד על המקצוע ועל המועסקים בו.

4. העובדים הסוציאליים ינקטו פעולה נגד התנהגות שאינה אתית של כל עמית למקצוע וינקטו באמצעים נאותים כדי להרתיע עמיתים מהתנהלות לא אתית שלהם ובמידת הצורך, לחשפה ולתקנה.

העובדים הסוציאליים העוסקים בטיפול פרטי יפרסמו את עיסוקם ותחום מומחיותם בכפוף לחוק ללא כל הטעיה בפרסום, תוך שמירה על כבוד המקצוע, על כבודם של עמיתים ותוך הימנעות מכל פגיעה בציבור

1. העובדים הסוציאליים יפרסמו את פרטי השכלתם, מומחיותם וניסיונם, תוך הקפדה על ציון פרטים המגובים במסמכים ובאישורים תקפים ויימנעו מפרסום שיש בו כדי להכשיל או להטעות את הציבור.
2. העובדים הסוציאליים יפרסמו נתונים על הצלחתם ו/או כל נתונים אחרים רק באם הם מבוססים ולא יבטיחו בפרסום הצלחה בטיפול.
3. העובדים הסוציאליים לא ישתמשו בעת פרסום עיסוקם, בדמותם, בשמם, בכינויים, בתמונתם ובתצלומם של אנשים שמטופלים בהווה או שטופלו בעבר על ידם, או על ידי מטפלים אחרים.
4. העובדים הסוציאליים לא ישתמשו בעת פרסום עיסוקם בשמות, בכינויים, בתמונות או בתצלומים של אנשים מפורסמים.
5. העובדים הסוציאליים לא ייעשו שימוש בפרסום המכיל צילום, ציור או תמונה פורנוגרפית או כזו המראה איברי גוף מוצנעים.
6. העובדים הסוציאליים לא יקיימו מבצעי הגרלות ו/או חלוקת פרסים, כדי לעודד לקוחות לפנות לטיפולם.

יחסים בין עמיתים, כולל סטודנטים לעבודה הסוציאלית בהכשרתם המקצועית בשדה

העובדים הסוציאליים יתייחסו לעמיתיהם בכבוד, באדיבות, בהגינות ובתום לב

1. העובדים הסוציאליים ישתפו פעולה עם עמיתיהם לקידום נושאים מקצועיים.
2. העובדים הסוציאליים יתייחסו בכבוד ובמקצועיות לכל מידע אישי שיגיע לידיעתם במגעייהם המקצועיים עם עמיתים.
3. העובדים הסוציאליים יתייחסו בכבוד לידע, למומחיות, לכישורים, לדעות, לממצאים ולעמדות של עמיתיהם. עליהם להציגם בצורה נכונה והוגנת.
4. העובדים הסוציאליים המחליפים עמית או שהם מוחלפים על ידי עמית בפעילותם המקצועית, יתייחסו ללקוחות של עמיתיהם מתוך אחריות מקצועית מלאה.
5. העובדים הסוציאליים ישתפו פעולה עם עמיתים ממקצועות אחרים.
6. העובדים הסוציאליים לא ינצלו מחלוקות בין עמיתים לבין מעסיקים, לקידום האינטרסים האישיים שלהם.
7. העובדים הסוציאליים המשמשים מעסיקים, מנהלים או מדריכים של עמיתים, חייבים לקבוע מסגרת ברורה ומפורשת למערכת היחסים המקצועיים שביניהם.
8. העובדים הסוציאליים לא יקיימו מערכת יחסים רומנטית ו/או יחסי מין, עם המודרכים או הנמצאים תחת סמכותם המקצועית ו/או הניהולית.
9. העובדים הסוציאליים העוסקים בהדרכה, ידאגו לביסוס חוזה ההדרכה ויבהירו את גבולות הסודיות וגבולות האחריות ביחס למטופלים וללקוחות אחרים.
10. העובדים הסוציאליים האחראים להעסקת חברי צוות אחרים או אחראים להערכת ביצועיהם, ימלאו תפקיד זה, ללא משוא פנים ועל פי קנה מידה ברור וגלוי.
11. העובדים הסוציאליים האחראים להערכת ביצועי עבודתו של העמית,

יקפידו שהערוותיהם יהיו גלויות למוערך, עליהם לאפשר במסגרת זו, גם ביטוי להערכה העצמית של המוערך.

12. אם לעובדים הסוציאליים יהיה מידע על כשלים/ליקויים בתפקוד מקצועי של עמית לעבודה, המפריע לתפקודו המקצועי, הם יפעלו לסייע לו ויתריעו על מצבו בפני הגורמים הרלוונטיים.

13. כאשר מופנית כלפי עמיתיהם אשמת שווא בנוגע להתנהגות לא אתית, לכאורה, יציעו העובדים הסוציאליים תמיכה וסיוע לאותם עמיתים כל עוד לא התבררה אשמתם.

יחסים בין העובדים הסוציאליים לשירות המעסיק

א העובדים הסוציאליים מחויבים למעסיקהם בהתאם לגבולות המקצוע ולקוד האתיקה המקצועית

1. העובדים הסוציאליים ינהגו בעבודתם ביושר, באמינות ובנאמנות ויקפידו על שימוש יעיל ומורשה במשאבי השירות המעסיק.
2. העובדים הסוציאליים יפעלו לשיפור המדיניות ואופני העבודה של הארגון המעסיק אותם, לקידום היעילות של השירות.
3. העובדים הסוציאליים ישאפו לעבוד רק בשירות ששיטות עבודתו, מדיניותו ותנאי העבודה בו, מאפשרים להם לנהוג לפי כללי האתיקה המקצועית.
4. העובדים הסוציאליים לא ישבצו סטודנטים להכשרה מקצועית בשדה ויימנעו מלהדריך אותם בשירות שמופרים בו כללי האתיקה המקצועית.
5. העובדים הסוציאליים יתריעו על כל מקרה של פגיעה ו/או הפרה של כללי האתיקה המקצועית במקום עבודתם.

טל. 03-6921180